

DEKLAROWANE SKUTKI REGULACJI (DSR) projektu ustawy

Informacja o projekcie

a) Tytuł projektu:

o związku metropolitalnym w województwie małopolskim

b) Przedstawiciel wnioskodawcy:

Proszę podać imię i nazwisko posła będącego przedstawicielem wnioskodawcy.

I. Część wstępna

[1] Zwięzły opis zidentyfikowanego problemu i proponowanych rozwiązań.

Obecnie obowiązujące przepisy nie przewidują możliwości powołania związku metropolitalnego dla krakowskiego obszaru metropolitalnego. Miasto Kraków i sąsiadujące z nim gminy nie posiadają właściwych podstaw prawnych do efektywnego współdziałania w wykonywaniu wspólnych zadań publicznych, zwłaszcza w takim zakresie jak organizacja transportu publicznego, koordynacja planowania przestrzennego i rozwoju czy działania promocyjne.

Kwestie powoływania związków metropolitalnych nie są ogólnie uregulowane w przepisach. Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o związkach metropolitalnych została uchylona przy okazji przyjęcia ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim. Brak jest podstaw prawnych do powoływania innych związków metropolitalnych, mimo spełniania wszystkich kryteriów, dla których zasadne jest ich utworzenie.

Proponuje się uwzględnienie ponadlokalnych potrzeb współpracy jednostek samorządu terytorialnego w województwie małopolskim poprzez przyjęcie odrębnej ustawy opartej w zasadniczej części na zasadach obowiązujących dla województwa śląskiego.

[2] Czy były rozważane rozwiązania alternatywne?

➤ Nie

Nie rozważano rozwiązań alternatywnych ze względu na to, że zakładany cel w projekcie można uzyskać jedynie przez zmianę przepisów ustawowych. Działania podejmowane na podstawie obecnie obowiązujących przepisów nie doprowadzą do zakładanych projektem celów.

II. Wymogi określone w art. 34 ust. 2 pkt 3–5 regulaminu Sejmu

[3] Jakie są przewidywane skutki prawne projektowanych rozwiązań?

Skutkiem prawnym będzie wprowadzanie ustawowej podstawy do powołania związku metropolitalnego w województwie małopolskim, co może nastąpić w drodze rozporządzenia Rady Ministrów.

Tryb utworzenia związku, organizacji i tryb działania jego organów, a także inne kwestie związane z jego funkcjonowaniem będą co do zasady identyczne, jak w przypadku związku metropolitalnego w województwie śląskim.

Otworzony na podstawie rozporządzenia związek metropolitalny województwa małopolskiego będzie:

- posiadał osobowość prawną;
- wykonywał zadania publiczne w zakresie:
 - kształtowania ładu przestrzennego;
 - rozwoju społecznego i gospodarczego obszaru związku metropolitalnego;
 - planowania, koordynacji, integracji oraz rozwoju publicznego transportu zbiorowego, w tym transportu drogowego, kolejowego oraz innego transportu szynowego, a także zrównoważonej mobilności miejskiej,
 - metropolitalnych przewozów pasażerskich,
 - współdziałania w ustalaniu przebiegu dróg krajowych i wojewódzkich na obszarze związku metropolitalnego,
 - promocji związku metropolitalnego i jego obszaru,
 - prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz adaptacji do zmian klimatu;
- posiadał organ stanowiący – zgromadzenie związku metropolitalnego i organ wykonawczy – zarząd związku metropolitalnego;
- działał na podstawie corocznie przyjmowanego budżetu związku kształtowanego w oparciu o dochody z:
 - udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych zamieszkałych na obszarze związku metropolitalnego,
 - składek członkowskie gmin,
 - dotacji w budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego,
 - innych dochodów własnych.

Ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z tym że jej faktyczne działanie nastąpi po wydaniu rozporządzenia w sprawie utworzenia związku metropolitalnego.

[4] Jakie są przewidywane skutki społeczne projektowanych rozwiązań?

Ustawa wywoła korzystne skutki społeczne poprzez stworzenie podstaw do usprawnienia i bardziej racjonalnego zarządzania usługami publicznymi, których zakres wykracza poza granice pojedynczych gmin. Pozwoli to na lepsze zaspokajanie potrzeb społecznych. Przykładem takiej usługi jest transport publiczny, który powinien być koordynowany przez jeden organ działający w ramach krakowskiego związku metropolitalnego. Centralizacja zarządzania transportem zwiększy jego efektywność, umożliwi wprowadzenie jednolitego biletu oraz lepsze dopasowanie oferty do potrzeb mieszkańców. Powstanie związku ułatwi również dalszy rozwój i integrację kolei metropolitalnej z lokalnymi systemami komunikacji. Utworzenie metropolitalnego związku pozwoli także na lepszą koordynację polityki przestrzennej. Jej celem będzie m.in. ograniczenie niekontrolowanej suburbanizacji, która powoduje wzrost kosztów rozwoju przez konieczność rozbudowy sieci infrastruktury i dróg. Obecne rozwiązania w zakresie transportu i planowania przestrzennego, choć stanowią punkt wyjścia dla przepisów zawartych w projekcie ustawy, są obciążone poważnymi barierami prawnymi.

Krakowski Związek Metropolitalny mógłby również przejąć zadania związane z promocją regionu i pozyskiwaniem inwestorów. Skuteczniejsza będzie promocja całego obszaru metropolitalnego zamieszkiwanego przez ponad milion osób, niż działania prowadzone wyłącznie przez miasto Kraków.

[5] Jakie są przewidywane skutki gospodarcze projektowanych rozwiązań?

Ustawa nie wywoła bezpośrednich skutków gospodarczych.

[6] Jakie są przewidywane skutki finansowe projektowanych rozwiązań, w szczególności wpływ na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego?

Projekt ustawy nie pociąga za sobą bezpośrednich skutków finansowych dla budżetu państwa ani jednostek samorządu terytorialnego. Wydatki i wpływy pojawią się dopiero po formalnym powołaniu krakowskiego związku metropolitalnego.

Jeśli do związku przystąpiłyby Kraków oraz gminy zrzeszone w stowarzyszeniu „Metropolia Krakowska”, można się spodziewać rocznego efektu finansowego dla samorządów na poziomie około 280 mln zł, co stanowiłoby jednocześnie uszczuplenie budżetu państwa. W oparciu o dane z roku 2024, dla obszaru obejmującego miasto Kraków oraz gminy wchodzące w skład Stowarzyszenia Metropolia Krakowska (łącznie ok. 1,2 mln mieszkańców), roczna kwota dochodów Krakowskiego Związku Metropolitalnego z tytułu udziału w PIT wyniosłaby około 280 mln zł. Kwota ta została wyliczona przy założeniu, że średni wpływ z podatku PIT na jednego mieszkańca w 2024 roku wynosił ok. 4 700 zł, co daje łączny udział dochodów z PIT na poziomie 5,64 mld zł rocznie. Przekazanie 5% z tej sumy na rzecz związku daje właśnie 282 mln zł dodatkowych środków rocznie dla wspólnoty samorządowej.

W przypadku utworzenia związku i przystąpienia do niego konkretnej gminy skutkiem finansowym dla jej budżetu będzie nowy wydatek – składka rzecz związku metropolitalnego, składająca się z części stałej i zmiennej.

Składka stała będzie wynosić 0,5% planowanych na rok budżetowy dochodów z tytułu udziału gminy we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych. Przykładowo według planowanej w uchwałach budżetowych na rok 2025 wysokości udziału w dochodach z PIT w gminie Skawina składka stała wyniosłaby 825 000 zł a w gminie Zielonki 389 400 zł.

Nie można podać nawet potencjalnych skutków finansowych w odniesieniu do części zmiennej składki, gdyż będzie ona zależna od ilości oraz zakresu przekazywanych przez gminy związkowi metropolitalnemu zadań a zasady jej ustalania zostaną ustalone w statucie związku.

Jednakże przewiduje się, że skutki finansowe dla budżetu państwa i budżetów jst zostaną częściowo zrównoważone dzięki wzrostowi wpływów podatkowych i poprawie sytuacji gospodarczej regionu. Dodatkowo, ograniczenie korków, emisji zanieczyszczeń i kosztów wynikających z niespójnego planowania przestrzennego przyczyni się do redukcji kosztów zewnętrznych.

[7] Wykaz źródeł finansowania, jeśli projekt ustawy pociąga za sobą obciążenie budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Nie jest wymagane pozyskanie źródeł finansowania skutków finansowych. Wejście w życie ustawy nie pociąga za sobą żadnych bezpośrednich skutków finansowych

[8] Czy projekt ustawy podlega procedurze notyfikacyjnej?

➤ Nie

III. Wymogi określone w art. 34 ust. 2a i 2b regulaminu Sejmu

[9] Czy projekt ustawy zawiera przepisy określające zasady podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

➤ Nie

[10] Czy wdrożenie projektowanych przepisów spowoduje obciążenia administracyjne mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

➤ Nie

[11] Czy projekt ustawy zawiera przepisy regulacyjne lub określa wymogi dotyczące świadczenia usług transgranicznych w rozumieniu ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (art. 34 ust. 2b regulaminu Sejmu)?

➤ Nie